

Els laietans (laetani, λαιαταινοί) foren un poble iber que habitava la part costera de la província de Barcelona al nord del riu Llobregat i fins al Tordera.

Els autors clàssics, com Estrabó, Plini o Claudi Ptolemeu, ens expliquen força detalladament la situació geogràfica i les principals ciutats de la Laietània:

“in ora autem colonia Barcino cognomine Faventia, oppida civium Romanorum Baetulo, Iluro, flumen Arnium, Blandae, flumen Alba, Emporiae, geminum hoc veterum incolarum et Graecorum, qui Phocaensium fuere suboles, flumen Ticer: ab eo Pyrenae Venus in latere promunturii altero XL. Plinio, Naturalis Historia.”

Els romans van desembarcar a Empúries l'any 218 aC. La romanització va ser un procés lent que va significar la desaparició d'una cultura, la ibèrica, i la seva substitució per una altra, la romana.

Ibers i romans protagonitzaran un dels moments més apassionants de la nostra història; contacte, conflicte i construcció d'un nou model de societat arribant aquest fins als nostres dies.

Del 20 de setembre al 12 d'octubre diferents exposicions, tallers experimentals, conferències, gastronomia i recreacions històriques ens transportaran XXV segles enrere en el temps i ens permetran descobrir i assaborir el llegat dels antics pobladors del Maresme, l'antiga Laietània.

ACTIVITATS

BADALONA

VISITA GUIADA AL POBLAT IBÈRIC DEL TURÓ D'EN BOSCÀ

23 de setembre a les 11.00h

El territori de Badalona va estar poblat pels ibers molt abans de l'arribada dels romans. L'espai privilegiat on s'ubica aquest poblat del segle IV aC ens permetrà, a més de gaudir d'unes fantàstiques vistes panoràmiques, introduir-nos en diversos aspectes de la cultura ibera.

Preu: 5,25 euros
Reserva prèvia: info@museudebadalona.cat - T. 93 384 17 50

Lloc de trobada: Ctra. de Can Ruti, s/n .
Tanca del camí forestal que porta al jaciment
Organitza: Museu de Badalona

VISITA GUIADA A L'ESPAI TERMES I DECUMANUS

7 d'octubre a les 11.00h

Al subsòl del Museu ens conserven 3.400 m² de restes de la ciutat romana de *Baetulo*, un conjunt excepcional tant per la seva extensió com per l'espectacularitat d'alguns elements i la seva innovadora museografia. S'hi poden veure les termes i seguir un itinerari pels principals carrers de la ciutat romana, propers al forum. El recorregut d'aquest espai també permet veure l'exposició permanent, que inclou els objectes més rellevants que s'han recuperat de l'antiga ciutat romana.

Preu: 5,25 euros
Lloc de trobada: Museu de Badalona.
Pl. Assemblea de Catalunya, 1. Badalona
Organitza: Museu de Badalona

VISITA GUIADA COMBINADA DE BAETULO A BARCINO

13 d'octubre a les 10.00h (durada 4h 30min)

Baetulo i *Barcino* són dues ciutats d'origen romà separades pel riu Besòs i fundades amb només 70 anys de diferència: *Baetulo*, entorn a

BADALONA

VISITA GUIADA AL POBLAT IBÈRIC DEL TURÓ D'EN BOSCÀ

l'any 80 en època republicana, i *Barcino* al voltant de l'any 10 aC, en època imperial. Centres administratius i religiosos, ambdues ciutats representen dos moments diferents del programa de fundacions urbanes que van vertebrar i comunicar el territori laietà mitjançant la implantació de noves paelles agrícoles i la creació de noves xarxes viàries. El Museu de Badalona i el MUHBA ofereixen aquesta activitat conjunta per mostrar les similituds i les diferències d'aquests antics assentaments romans, així com de la seva evolució fins als segles IV i V dC.

Preu: 8 euros
Lloc de trobada: Museu de Badalona.
Pl. Assemblea de Catalunya, 1. Badalona
Organitza: Museu de Badalona

CABRERA DE MAR

VISITA DINAMITZADA NOCTURNA: SOL INVICTUS MITHRA

28 de setembre a les 20.30h

A càrrec de Tanit didàctica i difusió cultural
Qui era el déu Mitra? Qui eren els seus seguidors? Com era la seva religió? Busca les respostes al Clos arqueològic Can Modolell de la Fundació Burriac. Quin misteri... t'ho podràs?

Preu: gratuït
Lloc de trobada: Clos arqueològic Can Modolell – Fundació Burriac. Camí de Can Segarra, s/n. Cabrera de Mar
Reserva prèvia: reserves@maresmeturisme.com
T. 691 17 08 60
Organitza: Fundació Burriac

BANQUET ROMÀ: CONVIVIUM

28 de setembre a les 22.00h

A càrrec de Tanit didàctica i difusió cultural i restaurant Papageno
Deixem que els sentits ens transportin a l'antiguitat... descobrirem tots els secrets de la cuina romana i la seva tradició. Inclou: comentaris arqueològics, reproduccions

d'utensilis de cuina i menjador, degustació de plats romans.

Preu: 35 euros
Lloc: Restaurant Papageno. Camí de Can Segarra, 26-30. Cabrera de Mar
Reserva prèvia: reserves@maresmeturisme.com
T. 691 17 08 60
Organitza: Tanit didàctica i difusió cultural

ITINERARI DINAMITZAT: DESCOBRIM ILURO

6 d'octubre a les 10.00h (durada 3 hores)
A càrrec de Tanit didàctica i difusió cultural
Fou l'actual Cabrera tan important com Tarraco o Emporion en l'antiguitat? Un recorregut pels punts claus de la història antiga de Cabrera de Mar. Inclou: visita guiada al Clos Arqueològic de Can Modolell, poblat ibèric Iluro i castell de Burriac.

Preu: 5 euros
Lloc de trobada: Clos arqueològic de Can Modolell – Fundació Burriac. Camí de Can Segarra, s/n. Cabrera de Mar
Reserva prèvia: reserves@maresmeturisme.com
T. 691 17 08 60
Organitza: Tanit didàctica i difusió cultural

MATARÓ

ILURO, CIUTAT ROMANA

19 i 26 de setembre; 3, 10 i 17 d'octubre a les 18.30h
Visita guiada a la mostra permanent *Iluro, ciutat romana* i a l'exposició temporal *Vil·la romana de Torre Llauder*. De res *rustica Iluronensium*, amb motiu de la celebració del cinquantè aniversari de la descoberta de la vil·la.

Preu: gratuït
Lloc de trobada: Museu de Matató - Can Serra.
C/ El Carreró, 17. Matató
Organitza: Impem

VISITA GUIADA AL JACIMENT ARQUEOLÒGIC VIL·LA ROMANA DE TORRE LLAUDER

22 i 29 de setembre; 6 i 13 d'octubre a les 12.00h

Visita guiada al jaciment arqueològic de Torre Llauder, una vil·la romana del segle I dC que conserva les dependències senyorials, els banys i dos peristils. Enguany celebrem l'aniversari de la descoberta de la vil·la mostrant els nous àmbits excavats, la consolidació de mosaics i agencament de les estances. En cas de pluja no es farà la visita

Preu: gratuït
Lloc de trobada: Clos arqueològic de Torre Llauder. Av. Lluís Companys, s/n. Matató
Organitza: Museu de Matató

SALVE ILURO. LA CIUTAT ROMANA A TRAVÉS DELS SENTITS

29 de setembre; 20 d'octubre a les 18.00h
A càrrec de Tanit didàctica i difusió cultural
La millor manera de viatjar en el temps és a través dels sentits. Tot passejant coneixerem la Matató romana i els vestigis arqueològics que la ciutat d'Iluro ofereix: observarem, escoltarem, olorarem, degustarem i tocarem textures i elements per endinsar-nos de ple en l'època romana.

Preu: gratuït
Lloc de trobada: Ajuntament de Matató.
C/La Riera, 48. Matató
Organitza: Impem

PREMIÀ DE MAR

VISITA GUIADA A L'EXPOSICIÓ: "L'ARQUEOLOGIA A PREMIÀ DE MAR"
22, 29 i 30 de setembre; 13 i 14 d'octubre a les 12.00h

23 de setembre; 6 i 7 d'octubre a les 11.00h
El Museu de l'Estampació de Premià de Mar ofereix una exposició que mostra mil anys de la història més antiga de Premià, des de l'època ibèrica fins a l'antiguitat tardana. A l'exposició es mostren objectes procedents de les excavacions que s'han anat realitzant en els darrers quaranta anys, des del Museu de Premià de Mar. A través d'aquestes peces, s'explica com vivien aquells antics pobladors de la vall de Premià. El jaciment estrella de la mostra és Can Ferrerons, les restes de les quals són les més importants i singulars de Premià i una de les més valuoses de tot el país.

Jaciment de Can Sentromà, Tiana
Amics de Can Sentromà

Taller de mosaic. Forn romans de la Fornaca, Vilassar de Dalt
Tanit didàctica i difusió cultural

Preu: 4 euros
Lloc de trobada: Museu de l'Estampació de Premià de Mar. C/Joan XXIII, 2-8. Premià de Mar.
Reserva prèvia: museu@premiademar.cat
T. 93 752 91 97
Organitza: Museu de l'Estampació de Premià de Mar

V FESTA IBÈRICA

30 de setembre d'11.00 a 14.00h
Activitats relacionades amb la cultura ibèrica. Visites guiades, tallers didàctics, jocs, música i aperitiu ibèric servit amb les millors vaixelles d'importació. Autocar cada 10 minuts des de la plaça de la Vila fins a la Cadira del Bisbe (anada i tornada).

Preu: gratuït
Lloc de trobada: Poblat ibèric de la Cadira del Bisbe o plaça de la Vila. Premià de Dalt
Organitza: Museu de Premià de Dalt

TIANA

JORNADA COMMEMORATIVA 2.000 ANYS DE VIA TIANA

7 d'octubre a les 11.00h
Exposició i xerrada sobre el vi a Tiana, i visita guiada al jaciment de Can Sentromà

Preu: gratuït
Lloc de trobada: Jaciment de Can Sentromà.
B-500 km 3,5 Ctra. Badalona - Mollet. Tiana
Reserva prèvia: tiana@tiana.cat - T. 93 395 50 11
Organitza: Associació Amics de Sentromà

VILASSAR DE DALT

TALLER EXPERIMENTAL: DOMVS AETERNA. ELS RITUALS DE LA MORT EN ÈPOCA ROMANA

22 de setembre a les 17.00h
A càrrec de Tanit didàctica i difusió cultural
L'estudi de les necròpolis ens permet saber com eren i com pensaven els nostres avantpassats, en aquest taller ens aproparem al món de les creences i rituals a través de l'estudi i interpretació d'un enterrament i reviuem un ritual funerari pas a pas com autèntics romans. A partir de 8 anys.

Preu: 3 euros
Lloc de trobada: Pistes d'Atletisme. C/Pius XII, s/n. Vilassar de Dalt
Reserva prèvia: reserves@maresmeturisme.com
T. 691 17 08 60
Organitza: Tanit didàctica i difusió cultural

TALLER INFANTIL DE MOSAIC I JORNADA DE PORTES OBERTES ALS FORNS ROMANS DE LA FORNACA

29 de setembre d'11.00 a 14.00h
A càrrec de Tanit didàctica i difusió cultural
Construcció de mosaics a petita escala reproduint les tècniques romanes de decoració. Edat de 5 a 12 anys.

Preu: gratuït
Lloc de trobada: Forn romans de la Fornaca. C/ Eduard Calvet i Pintó, s/n. Vilassar de Dalt
Reserva prèvia: reserves@maresmeturisme.com
T. 691 17 08 60
Organitza: Museu de Vilassar de Dalt

Organitza:

Col·labora:

Participen:

Associació Amics de Sentromà - Cella vinària de Vallmora - Fundació Burriac - Institut Municipal de Promoció Econòmica de Matató - Museu de Badalona - Museu del Càntir d'Argentona - Museu de l'Estampació de Premià de Mar - Museu de Matató - Museu de la Nàutica del Masnou - Museu de Premià de Dalt - Museu de Vilassar de Dalt - Turisme de Badalona - Restaurant Papageno - Tanit didàctica i difusió cultural

Per a més informació:

CONSORCI DE PROMOCIÓ TURÍSTICA COSTA DEL MARESME
Pl. Miquel Biada, 1. Matató
Tel. 93 741 11 61

costadebarcelonamaresme@ccmaresme.cat
www.costadebarcelonamaresme.cat

OFICINA DE TURISME DE MATARÓ

La Riera, 48. Matató
Tel. 93 758 26 98
turisme@ajmataro.cat
www.mataro.cat

OFICINA DE TURISME DEL MASNOU

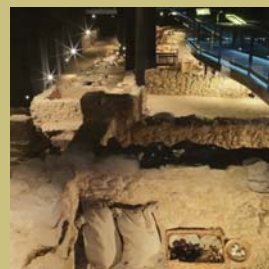
Itàlia, 50 1a planta. El Masnou
Tel. 93 557 17 60
p.economica@elmasnou.cat
www.elmasnou.cat

OFICINA DE TURISME DE BADALONA

Ptge. de la Plana, 14. Badalona
Tel. 93 483 29 90
otb@badalona.cat
www.badalonaaturisme.cat

JACIMENTS ARQUEOLÒGICS

costa de barcelona
maresme

FESTIVAL LAIETANIA
Programa a l'interior

DL-B-24186-2012

Poblat Iber Turó d'en Boscà. Museu de Badalona
Núria Sadurní

Exterior Torre Llauder. Museu de Matató

EXPOSICIONS

Per a més informació:

CONSORCI DE PROMOCIÓ TURÍSTICA COSTA DEL MARESME

Pl. Miquel Biada, 1. Mataró
Tel. 93 741 11 61

costadebarcelonamaresme@ccmaresme.cat
www.costadebarcelonamaresme.cat

OFICINA DE TURISME DE MATARÓ

La Riera, 48. Mataró
Tel. 93 758 26 98
turisme@ajmataro.cat
www.mataro.cat

OFICINA DE TURISME DEL MASNOU

Itàlia, 50 1a planta. El Masnou
Tel. 93 557 17 60
p.economica@elmasnou.cat
www.elmasnou.cat

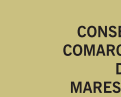
OFICINA DE TURISME DE BADALONA

Ptge. de la Plana, 14. Badalona
Tel. 93 483 29 90
otb@badalona.cat
www.badalonaturisme.cat

Organitza:

Col·labora:

Participen:

Associació Amics de Sentromà - Fundació Burriac - Institut Municipal de Promoció Econòmica de Mataró - Museu de Badalona - Museu del Cantir d'Argentona - Museu de l'Estampació de Premià de Mar - Museu de Mataró - Museu de la Nàutica del Masnou - Museu de Premià de Dalt - Museu de Vilassar de Dalt - Turisme de Badalona - Restaurant Papageno

PREMIÀ DE DALT

EXPOSICIÓ: ELS CAMINS DE LA HISTÒRIA

Del 21 de setembre al 18 de novembre

L'exposició tracta sobre el patrimoni cultural de Premià de Dalt vertebrat en quatre itineraris: la sagrera, primera concentració urbanística i les capelles, les masies i cases singulars i per últim el camí de l'aigua.

Horari:

De dimarts a dissabte de 17 a 20h. matins,
dissabte i diumenge, d'11 a 14h
Festius tancat

Museu de Premià de Dalt

Can Figueres. Riera de Sant Pere, 88.
Premià de Dalt
www.museupremiadelt.cat
museu@premiadelt.cat
T. 93 793 15 74

PREMIÀ DE MAR

EXPOSICIÓ: L'ARQUEOLOGIA A PREMIÀ DE MAR

Del 22 de setembre al 14 d'octubre

El Museu de l'Estampació de Premià de Mar ofereix una exposició que mostra mil anys de la història més antiga de Premià, des de l'època ibèrica fins a l'antiguitat tardana. El poblament

de la vall de Premià, en el període ibèric estava replegat al poblat emmurallat del turó de la Cadira del Bisbe. Amb l'arribada dels romans el poblament es dispersa per tota la vall i amb la bonança econòmica que proporciona, les àrees de la plana de davant del mar es converteixen en les més pròsperes, i poblades per les vil·les més riques. Aquesta situació s'inverteix a partir de la crisi del segle III i la tardoantiguitat dona pas a l'alta edat mitjana, amb un nou replegament de la població cap a la part alta de la vall.

A l'exposició es mostren objectes procedents de les excavacions que s'han anat realitzant en els darrers quaranta anys, des del Museu de Premià de Mar. A través d'aquestes peces, s'explica com vivien aquells antics pobladors de la vall de Premià. El jaciment estrella de la mostra és Can Ferrerons, les restes del qual són les més importants i singulars de Premià i una de les més valuoses de tot el país.

Horari:

De dimarts a diumenge d'11 a 14h i dijous de 16 a 19h

Museu de l'Estampació de Premià de Mar

C/ Joan XXIII, 2-8. Premià de Mar
T. 93 752 91 97
www.museuestampacio.org
museu@premiademar.cat

Exposició d'Arqueologia a Premià de Mar
Museu de l'Estampació de Premià de Mar

Poblat ibèric de la Cadira del Bisbe. Premià de Dalt
Tanit didàctica i difusió cultural

El vi a La Laietania
Tanit didàctica i difusió cultural

CONFERÈNCIES I XERRADES

VILASSAR DE DALT

XERRADA: NUNC EST BIBENDUM! EL VI A LA LAIETANIA

21 de setembre a les 19.00h

A càrrec de Paula Lloret i Núria Roselló de Tanit didàctica i difusió cultural

De la vinya a la taberna, l'elaboració del vi, el comerç i el consum. Recorregut pel territori laietà.

Preu: 3 euros

Lloc: Forns romans de la Fornaca.
C/ Eduard Calvet Pintó, s/n Vilassar de Dalt
Reserva prèvia: reserves@maresmeturisme.com
T. 691 17 08 60

Organitza: Tanit didàctica i difusió cultural

PREMIÀ DE MAR

CONFERÈNCIA D'ARQUEOLOGIA

23 de setembre a les 12.00h

El Museu de l'Estampació de Premià de Mar ofereix una exposició que mostra mil anys de la història més antiga de Premià, des de l'època ibèrica fins a l'antiguitat tardana. El poblament de la vall de Premià, en el període ibèric estava replegat al poblat emmurallat del turó de la Cadira del Bisbe. Amb l'arribada dels romans, el poblament es dispersa per tota la vall i amb la bonança econòmica que proporciona, les àrees de la plana de davant del mar es converteixen en les més pròsperes i poblades per les vil·les més

riques. Aquesta situació s'inverteix a partir de la crisi del segle III i la tardoantiguitat dona pas a l'alta edat mitjana, amb un nou replegament de la població cap a la part alta de la vall.

Preu: gratuït

Lloc: Museu de l'Estampació de Premià de Mar. C/ Joan XXIII, 2-8. Premià de Mar
Reserva prèvia: museu@premiademar.cat
T. 93 752 91 97

Organitza: Museu de l'Estampació de Premià de Mar

EL MASNOU

XERRADA: "UN MAR PLE D'HISTÒRIA"

29 de setembre a les 19.00h

A càrrec de Paula Lloret i Núria Roselló de Tanit didàctica i difusió cultural

El Mediterrani ha estat clau per a la història. Fenicis, grecs i romans navegaren per les seves aigües buscant nous ports comercials i nous territoris per conquerir. Vine amb nosaltres a la platja on amb la companyia de les onades, arqueòlegs i alguns tresors (reproduccions arqueològiques) coneixeràs a fons els grans colonitzadors del Mediterrani.

Preu: gratuït

Davant del baixador d'Oceta
En cas de pluja la xerrada es realitzarà al Museu Municipal de Nàutica del Masnou.
C/Josep Pujades Truch 1a.

FESTIVAL LAIETANIA

DEL 20 DE SETEMBRE AL 12 D'OCTUBRE DE 2012

